

Venckus, Zenonas. Aplinkos apsaugos teisė.- Vilnius, 2015 (Didžioji skaitykla)

PRATARMĖ	8
IVADAS	9
1 SKYRIUS. Aplinkos apsaugos teisė - savarankiška teisės šaka	10
1.1. Teisės ir aplinkos apsaugos teisės samprata.....	10
1.2. Pagrindinės sąvokos.....	11
1.3. Aplinkos apsaugos teisės objektas ir subjektai	14
1.4. Aplinkos apsaugos teisės tikslai ir uždaviniai.....	15
1.5. Aplinkos apsaugos teisės normos	16
1.6. Teisės normų sisteminimo lygmenys	16
1.7. Aplinkos apsaugos teisės institutai	17
1.8. Aplinkos apsaugos teisiniai santykiai pagal poveikio aplinkai formas	18
1.9. Aplinkos apsaugos teisės santykis su kitomis teisės šakomis	18
2 SKYRIUS. Aplinkos teisinė apsauga	20
2.1. Aplinkos apsauga	20
2.2. Teisinė aplinkos apsauga.....	20
2.3. Valstybės aplinkosauginė funkcija	21
2.4. Aplinkos apsaugos santykių teisinis reguliavimas	24
2.5. Aplinkos apsaugos įstatymo reikalavimai vykdant ūkinę veiklą	25
2.6. Teisinė aplinkos apsaugos pažeidimų prevencija	25
2.7. Aplinkos apsaugos politika ir aplinkos apsaugos teisė	26
2.8. Teisinis aplinkos politikos įgyvendinimas	27
2.9. Globalizacija ir aplinkos apsaugos teisė	27
3 SKYRIUS. Tarptautinė aplinkos apsaugos teisė	29
3.1. Tarptautinės teisės samprata	29
3.1.1. Tarptautinės aplinkos apsaugos teisės samprata	29
3.2. Tarptautinės aplinkos apsaugos teisės raida.....	30
3.3. Tarptautinės aplinkosauginės teisėtvarkos funkcijos	32
3.4. Tarptautinės aplinkos apsaugos teisės tikslas, objektas ir subjektai	33
3.5. Tarptautinės aplinkos apsaugos teisės šaltiniai	35
3.6. Tarptautinės aplinkos apsaugos teisės pagrindiniai principai	35
3.7. Tarptautinės aplinkos apsaugos teisės aktai	36
3.8. Tarptautinės sutartys	38
3.8.1. Svarbiausios tarptautinės sutartys, konvencijos, protokolai	40
3.9. Tarptautinių organizacijų teisės aktai.....	41
3.10. Aktyvūs ir pasyvūs tarptautinės teisės aktai	41
3.11. Tarptautinių nevyriausybinų organizacijų įtaka tarptautinei teisei	42
3.12. Tarptautinių teismų ir arbitražų sprendiniai	42
3.13. Valstybių atsakomybė už tarptautinės aplinkos apsaugos teisės pažeidimus.....	43
3.14. Tarptautinių aplinkosauginių konfliktų sprendimas	43
3.15. Tarptautinės aplinkos apsaugos teisės įgyvendinimas	44
4 SKYRIUS. Europos Sąjungos aplinkos apsaugos teisė	45
4.1. Europos Sąjunga - savarankiškas tarptautinės politikos subjektas.....	45
4.2. Europos Sąjungos raida	46
4.3. Lisabonos sutartis.....	49
4.4. Europos Bendrija ir Europos Sąjunga.....	50
4.5. Europos Sąjungos teisės raida	51
4.6. Pagrindiniai Europos Sąjungos teisės bruožai	52
4.7. Bendrieji Europos Sąjungos teisės principai	53
4.8. Europos Sąjungos aplinkos apsaugos teisės tikslai.....	53
4.9. Europos Sąjungos teisės šaltiniai	54
4.10. Europos Sąjungos teisės sistema	54
4.11. Horizontalieji ir vertikalieji teisės aktai	56
4.12. Aplinkos apsaugos veiksmų programos	57
4.13. Europos Sąjungos institucijos	58
4.14. Europos Sąjungos teisės taikymas	61
4.15. Europos Sąjungos aplinkos apsaugos teisės įgyvendinimas	62

5 SKYRIUS. Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos teisė	64
5.1. LR aplinkos apsaugos teisės raida	64
5.2. LR aplinkos apsaugos teisės šaltiniai	66
5.3. Aplinkos apsaugos įstatymas - pagrindinis aplinkos apsaugos teisės aktas.....	71
5.4. Aplinkos apsaugos teisės aktai	69
5.5. Tarptautinės aplinkos apsaugos teisės, Europos Sąjungos aplinkos apsaugos teisės ir Lietuvos aplinkos apsaugos teisės santykis	69
5.6. Tarptautinis bendradarbiavimas aplinkos apsaugos srityje	70
5.6.1. Dalyvavimas tarptautinių sutarčių aplinkos apsaugos klausimais veikloje	71
5.6.2. Lietuvos dalyvavimas tarptautinių organizacijų veikloje	72
6 SKYRIUS. Lietuvos Respublikos teisės aktai	75
6.1. Teisėkūra	75
6.1.1. Teisėkūros principai.....	76
6.2. Įstatymų ir kitų teisės aktų priėmimas	77
6.3. Teisės aktai ir jų rūšys	78
6.4. Lietuvos Respublikos teisės aktai	80
6.4.1. Įstatymai	82
6.4.2. Pagrindiniai įstatymai	82
6.4.3. Paprastieji įstatymai	84
6.4.4. Įstatymo galią turintys teisės aktai	85
6.4.5. Įstatymų įgyvendinamieji teisės aktai.....	86
7 SKYRIUS. Gamtos išteklių nuosavybės ir naudojimo teisė	89
7.1. Gamtos objektai ir ištekliai kaip naudojimo teisės objektai	89
7.2. Gamtos išteklių nuosavybės ir naudojimo teisės bendrosios nuostatos	89
7.3. Gamtos išteklių nuosavybės teisė	90
7.4. Gamtos išteklių nuosavybės teisė	90
7.5. Gamtos išteklių naudojimo teisė.....	91
7.6. Gamtos išteklių naudotojų teisės ir pareigos	92
8 SKYRIUS. Gamtos išteklių naudojimo ir apsaugos teisinis reguliavimas	94
8.1. Gamtos išteklių apskaita	94
8.2. Aplinkosauginių teisės aktų grupės.....	95
8.3. Atmosferos oro naudojimo ir apsaugos teisinis reguliavimas	95
8.3.1. Tarptautiniai oro kokybės apsaugos aktai.....	95
8.3.2. Europos Sąjungos oro kokybės apsaugos aktai	96
8.3.3. Lietuvos Respublikos oro kokybės apsaugos aktai	97
8.4. Vandens naudojimo ir apsaugos teisinis reguliavimas	99
8.5. Teisės aktų, reglamentuojančių vandens apsaugą, apžvalga	100
8.5.1. Tarptautiniai teisės aktai	100
8.5.2. Europos Sąjungos teisės aktai.....	101
8.5.3. Lietuvos Respublikos teisės aktai	102
8.6. Žemės gelmių naudojimo ir apsaugos teisinis reguliavimas	104
8.7. Žemės (dirvožemio) naudojimo ir apsaugos teisinis reguliavimas.....	107
8.7.1. Žemės teisės samprata	107
8.7.2. Žemės nuosavybė	108
8.7.3. Žemės naudojimas	109
8.7.4. Žemės apsauga.....	111
8.8. Augalijos naudojimo ir apsaugos teisinis reguliavimas	113
8.8.1. Augalijos naudojimas	113
8.8.2. Augalijos teisinė apsauga.....	114
8.9. Miškų naudojimo ir apsaugos teisinis reguliavimas	115
8.9.1. Miškų nuosavybė Lietuvoje.....	115
8.9.2. Privatūs miškai	116
8.9.3. Teisinė miškų apsauga	117
8.10. Gyvūnijos naudojimo ir apsaugos teisinis reguliavimas	119
8.10.1. Gyvūnijos naudojimas	120
8.10.2. Teisinė gyvūnijos apsauga	122
8.11. Saugomų teritorijų naudojimo ir tvarkymo teisinis reguliavimas	124
8.11.1. Saugomų teritorijų sistema	125
8.12. Kraštovaizdžio apsaugos teisinis reguliavimas.....	128
8.13. Biologinės įvairovės apsauga	129

8.13.1. Biologinės įvairovės apsaugos konvencijos	129
8.13.2. Biologinės įvairovės apsauga Lietuvoje	130
8.14. Raudonoji knyga	131
8.15. Griežtai saugomos rūšys	132
8.16. Gamtotvarkos teisinis reglamentavimas	133
8.17. Valstybinis gamtos išteklių kadastras	134
9 SKYRIUS. Atliekų tvarkymo teisinis reguliavimas	135
9.1. Atliekų tvarkymas	135
9.1.1. Europos Sąjungos atliekų tvarkymo teisės aktai	136
9.1.2. Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo teisės aktai.....	137
9.2. Komunalinių atliekų tvarkymas	139
9.3. Pakuočių tvarkymas	140
9.4. Specifinių atliekų tvarkymas.....	141
9.5. Pavojingų atliekų tvarkymas.....	142
9.6. Radioaktyviųjų atliekų tvarkymas	142
9.7. Nuotekų tvarkymas	144
10 SKYRIUS. Ūkinės veiklos poveikio aplinkai teisinis reguliavimas	146
10.1. Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimas	146
10.2. Teritorijų planavimo reguliavimas	146
10.3. Ūkinės veiklos, galinčios turėti poveikį aplinkai, projektavimas ir statyba	147
10.4. Ūkinės veiklos objektų eksploatavimo reguliavimas.....	147
10.5. Pavojingų cheminių medžiagų gamybos ir naudojimo reguliavimas	148
10.6. Genetiškai modifikuotų organizmų naudojimo reguliavimas.....	150
10.7. Fizinės-technologinės taršos reguliavimas.....	151
10.8. Aplinkos monitoringo teisinis reguliavimas	151
10.9. Integruota aplinkos apsauga.....	153
10.10. Verslo įmonių Pasaulinis susitarimas.....	154
11 SKYRIUS. Teisinė atsakomybė už aplinkosauginius pažeidimus	156
11.1. Bendrieji teisės pažeidimo požymiai.....	156
11.2. Aplinkos apsaugos teisės pažeidimas.....	156
11.3. Žalos aplinkai samprata.....	157
11.4. Aplinkos teisės pažeidimai.....	158
11.5. Aplinkos teisės pažeidimo objektas, subjektas.....	159
11.6. Teisinės atsakomybės samprata.....	160
11.7. Teisinė atsakomybė aplinkosaugoje	161
11.8. Teisinės atsakomybės rūšys.....	162
11.8.1. Baudžiamoji atsakomybė.....	163
11.8.2. Administracinė atsakomybė.....	164
11.8.3. Administracinė nuobauda	166
11.8.4. Civilinė atsakomybė	167
11.8.5. Materialioji atsakomybė už aplinkai padarytą žalą.....	167
11.8.6. Drausminė atsakomybė.....	168
11.9. Administracinių teisės pažeidimų kodeksas.....	168
11.10. Aplinkosaugos ginčų sprendimas.....	169
11.10.1. Aplinkosaugos ginčų sprendimas administracine tvarka.....	170
11.11. Lietuvos teismai	171
11.11.1. Aplinkosaugos ginčų nagrinėjimas bendrosios kompetencijos teismuose.....	172
11.11.2. Aplinkosaugos ginčų nagrinėjimas administraciniuose teismuose.....	173
12 SKYRIUS. Valstybinis aplinkos apsaugos valdymas	174
12.1. Valstybinio aplinkos apsaugos valdymo Lietuvoje apžvalga	174
12.2. Valstybinio valdymo samprata.....	174
12.3. Valstybinio valdymo institucijų valdžios funkcijų padalijimas	175
12.4. Valstybinio aplinkos apsaugos valdymo samprata	176
12.5. Valstybinio aplinkos apsaugos valdymo tikslai, uždaviniai	176
12.6. Pagrindinės aplinkos apsaugos valdymo funkcijos	177
12.7. Aplinkos apsaugos valdymo principai	179
12.8. Valstybinio aplinkos apsaugos valdymo priemonės.....	180
12.8.1. Politinės ir teisinės aplinkos apsaugos priemonės.....	180
12.8.2. Techninės-technologinės aplinkos apsaugos priemonės	181

12.8.3. Biologinės aplinkos apsaugos priemonės	182
12.8.4. Ekonominės aplinkos apsaugos priemonės	182
12.8.5. Aplinkos kokybės kontrolė	184
12.8.6. Mokymas ir švietimas	185
12.9. Valstybinio aplinkosaugos reguliavimo ir valdymo sistema	186
12.9.1. Bendrosios kompetencijos valstybės valdžios ir valdymo institucijos	186
12.9.2. Specializuotos valstybinio aplinkos valdymo institucijos	188
12.9.3. Vietos savivaldos institucijos	193
12.10. Saugomų teritorijų valdymas	193
12.10.1. Valstybinių parkų jungtinis valdymas	195
12.11. Klimato kaitos valdymas	197
12.12. Valstybinio aplinkos apsaugos valdymo įgyvendinimas	198
13 SKYRIUS. Aplinkos apsaugos valstybinė kontrolė	200
13.1. Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės tikslai ir funkcijos	200
13.2. Pagrindiniai aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės principai	201
13.3. Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnų pareigos ir teisės	202
13.4. Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės procesas	203
13.5. Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės priežiūra	205
14 SKYRIUS. Visuomenės teisės ir pareigos aplinkos apsaugos srityje	207
14.1. Žmogaus teisė gyventi saugioje aplinkoje	207
14.2. Viešasis interesas aplinkosaugoje	209
14.3. Visuomenės teisė gauti informaciją apie aplinkos būklę	210
14.4. Informacijos apie aplinką visuomenei teikimo tvarka	212
14.5. Visuomenės teisė dalyvauti aplinkosaugos valdyme	213
14.6. Visuomenės teisių ir pareigų įgyvendinimo valstybinis užtikrinimas	214
PABAIGA	216
LITERATŪRA.....	217